

دومین سمینار اورتوگرافی زبان ترکی آذری در تهران برگزار شد

دکتر علی قره جه لو – تورنتو

دومین سمینار اورتوگرافی زبان ترکی آذری ایران در روزهای 14 تا 16 شهریور ماه در محل فرهنگسرای اندیشه تهران با هدف رسیدن به یک چهارچوب معین در نگارش علمی و صحیح زبان ترکی با حضور صاحب نظران زبان و ادبیات ترکی آذری، اساتید دانشگاه، شعرا، نویسندگان و رزنامه نگاران آذربایجانی و نیز هیئت علمی که سال قبل به دنبال برگزاری اولین سمینار زبان شناسی ترکی آذری از طرف سمینار انتخاب شده بود تشکیل گردید. *

در این سمینار گسترده که گرایشات بسیار متنوع ادبی در آن حضور داشتند، دستور کار اصلی، یعنی رسم الخط و املاء مورد تدقیق و ارزیابی قرار گرفت. سمینار ضمن تاکید بر لزوم کاربرد الفبای عربی که دکتر هئیت آن را الفبای ترکی قدیم مینماید، بر ضرورت تغییراتی متناسب با فونوتیک (آواشناسی) زبان ترکی و نیز ضرورت تصویب قوانین جامع و شامل برای نظام بخشی املاي ترکی تاکید گردید.

اکثریت قریب به اتفاق شرکت کنندگان در این سمینار که درد عشق و علاقه به زبان و ادبیات ترکی داشتند، بدون هیچگونه چشمداشت مادی و معنوی و با صرف هزینه شخصی شرکت نموده بودند و تا پایان سمینار تلاش نمودند که مشی علمی – فرهنگی سمینار حفظ و نیز ایده مشترک و قابل قبولی که امکانات اجرایی داشته باشد تامین گردد. سمینار هرگز به روشها و سلايق سیاسی اجازه حضور سیاسی کارانه نداد و با مدیریت قوی تلاش نمود تا پایان جلسه، روح علمی و فرهنگی بر آن حاکم باشد. از این نظر باید به رئیس، هیئت علمی و هیئت اجرایی سمینار صمیمانه تبریک گفت. چنین ویژگیهایی حکایت از آن دارد که عقلانیت علمی و گرایشات فرهنگی شرکت کنندگان در سمینار به دور از غوغاسالاری های سیاسی کارانه معدود افرادی که نه درد زبان بلکه درد نام و نان دارند توانایی آن را دارد که چنین افرادی را با اتخاذ شیوه های دمکراتیک به حاشیه براند.

در غیاب فرهنگستان زبان و ادبیات ترکی، به خاطر تصمیم عام و مشترکی که در جهت تدوین اصول و قوانینی برای رسم الخط ترکی در این سمینار گرفته شد، روزهای 14-16 را باید، روز تاریخی و موفقیت بزرگی برای مردم آذربایجان ایران به حساب آورد. اگر واقعیات و شرایط فرهنگی امروز ایران را در نظر بگیریم- که سازمانها و ارگانهای رسمی دولتی هیچگونه حمایت مادی و معنوی از زبان و ادبیات اقوام ایران نمینمایند و حاکمیت سیاسی غیر رسمی و غیر علنی یکسان سازی و همانند سازی، زبان و ادبیات اقوام ایران را در معرض تحریف، استحاله و تخریب

قرارداده است-، در آن صورت میتوانیم به اهمیت ویژه این اقدام علمی- فرهنگی و داوطلبانه نخبگان آذربایجان در جهت صیانت از زبان و ادبیات مادری آذربایجانیها پی ببریم.

امیدوارم که تصمیمات این سمینار از سوی کلیه نویسندگان، شعرا و ادبای ترکی نویس در ایران پذیرفته شود و مورد استفاده قرار گیرد تا به هدف مشترك که همانا رسم الخط و املا واحد ترکی است در حوزه زبان و ادبیات ترکی نزدیکتر شویم.

* لازم به یاد آوری است که در خرداد ماه سال 1379 اولین سمینار زبان شناسی ترکی آذری تحت ریاست دکتر جواد هئیت و با شرکت عده کثیری از صاحب نظران زبان و ادبیات ترکی در ایران برگزار شد و در پایان سمینار، هئیت علمی و هئیت مشاور انتخاب و سپس با تصویب تصمیمات هئیت علمی (مصوبات هئیت علمی در 6 فصل و 37 ماده) سمینار با موفقیت به کار خود پایان داد.